

Інтеграція трудового навчання та природознавства цілком доцільна при вивченні теми «Які зміни відбуваються у природі взимку?». У процесі експериментального навчання ми пропонували дітям виготовити сніжинки в техніці витинанки. Подібні уроки були досить цікавими, оскільки давали змогу самостійно творити.

Отже, вивчаючи можливості інтегрованого навчання, як однієї з головних умов формування конструктивних умінь молодших школярів, можна зробити висновок, що змістовні та цілеспрямовані інтегровані уроки вносять у звичайну структуру шкільної освіти новизну, оригінальність, сприяють формуванню цілісної картини світу, розгляду предмета з кількох сторін, дозволяють систематизувати знання, створюють сприятливі умови для реалізації особисто орієнтованого навчання молодших школярів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Коваль Л. В. Професійна підготовка майбутніх учителів початкової школи: стан та перспективи розвитку. Початкова освіта. 2017. №1. С. 39 – 42.
2. Тименко В. П., Вдовченко В. Методика трудового навчання: технічної і художньої праці. Теоретичні засади і емпіричний досвід початкової дизайн-освіти. Київ: ІОД. 2009. 300 с.
3. Тименко В. П. Педагогічна технологія «дизайн-освіта» у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах. Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету. 2012. Ч. 2. С. 292–299.

ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ СФОРМОВАНOSTІ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Степанюк К.І., канд. пед. н., доцент;

Галенков Д.І., магістрант

Бердянський державний педагогічний університет, м. Бердянськ, Україна

На сучасному етапі реформування початкової ланки освіти галузь «Технології» перебуває у процесі якісного розвитку. Її різні змістово-процесуальні аспекти викладено в працях П. Атутова, О. Богатирьова, І. Веремійчика, В. Сидоренка, О. Коберника, Н. Котелянець, А. Терещука, В. Тименка, С. Ящука та інших.

Дослідження вчених більшою мірою спрямовані виявлення специфіки викладання цієї галузі в учнів середнього і старшого шкільного віку. У свою чергу, технологічна підготовка молодших школярів на сьогодні є найменш вивченою в дидактиці технологічної освіти й у методиці навчання «Технології» як галузі педагогічного знання, хоча трудове навчання молодших школярів виступає першим етапом складного й багатогранного процесу розвитку особистості як суб'єкта трудової діяльності.

Технологічна культура особистості, як зазначає Н. Котелянець, є індивідуально-психологічною особливістю людини та суб'єктивною умовою

успішного здійснення перетворювальної діяльності, важливим елементом загальної культури особистості [1].

Для визначення рівня технологічної культури молодших школярів було проведено констатувальний експеримент, яким передбачено виконання таких завдань: визначення рівня розвитку кожного з компонентів технологічної культури (емоційно-ціннісного, когнітивного, практико-дієвого); дослідження діяльності вчителів і батьків щодо формування технологічної культури учнів початкової школи.

Для визначення рівня емоційно-ціннісного компонента технологічної культури використано анкетування учнів і батьків, педагогічне спостереження, оцінювання вчителя, бесіди з учнями.

Рівень сформованості когнітивного компонента встановлено внаслідок тестування учнів й бесід з молодшими школярами. Рівень практико-дієвого компонента визначено завдяки спостереженням за діями учнів на уроках, аналізу продуктів діяльності. Результати анкетування вчителів початкових класів засвідчили, що більшість респондентів не має цілісного уявлення про поняття «технологічна культура особистості»: 57 % опитаних виокремили особистісні якості (акуратність, точність, відповідальність, організованість); 43 % – назвали показники старанності (уміння організувати робоче місце, дотримуватися правил техніки безпеки, уміння грамотно виконувати технологічні операції).

Такі важливі показники, як наявність знань і вмінь, потрібних для організації діяльності; застосування їх на практиці; ставлення до процесу та результатів діяльності – указали лише деякі вчителі. Під час відповіді на питання: «Чи звертаєте Ви увагу на формування технологічної культури молодшого школяра в процесі навчальної діяльності?» вчителі відповіли: «Завжди» – 8 %, «Періодично» – 14 %, «Іноді, рідко» – 40 %, «Не звертаю» – 38 %.

Для того, щоб визначити інтереси та переваги дитини, виявити ставлення учнів до трудової діяльності, розроблено анкету для учнів 3-4 класів «Чи любиш ти працювати?». Анкету спрямовано на те, щоб безпосередньо з'ясувати ставлення учнів до уроків трудового навчання; технологічні інтереси й улюблені види технологічно-творчої діяльності; організацію технологічної освіти й культурного дозвілля школярів.

Відповідаючи на запитання анкети, більшість (70,27 %) учнів засвідчили позитивне ставлення до виготовлення виробів з різних матеріалів: ліплення з пластиліну, вирізання з паперу, шиття. Близько четвертої частини респондентів висловили байдуже або негативне ставлення до такої діяльності (15,68 і 14,05 % відповідно). Ці дані безпосередньо кореспондують з відомостями щодо «професійно-технологічних» бажань школярів, оскільки 65,21 % учнів хочуть стати дизайнерами (дуже – 35,37 %; інколи – 29,84 %) і лише 34,79 % дітей не планують пов'язувати майбутнє з творчою трудовою діяльністю.

У процесі аналізу результатів анкетування та уроків трудового навчання, проведених учителями, а також даних констатувального експерименту визначено такі недоліки: у дидактичних завданнях уроків трудового навчання не

передбачено цілеспрямованого формування технологічної культури учнів початкової школи; більшість учителів початкової школи не має цілісного уявлення про зміст поняття «технологічна культура молодшого школяра»; недостатню увагу звернено на формування наукових і технологічних знань та їх застосування в практичній роботі; учнів не часто залучають до таких етапів уроку, як цілепокладання, планування, контроль; учителі орієнтують школярів тільки на кінцевий результат діяльності; на уроках переважають словесні методи і фронтальні форми роботи; повною мірою впроваджено проектне навчання для формування технологічної культури молодшого школяра. З огляду на це можна зробити висновок, що потребує розробки методика формування основ технологічної культури молодших школярів, що є перспективою подальших наукових пошуків.

ЛІТЕРАТУРА

1. Котелянець Н.В. Теорія та методика формування технологічної культури молодших школярів: [Монографія] / Наталка Котелянець. – Харків: Мачулівн, 2017. – 357 с.

НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЯК СКЛАДОВА ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКИХ УМІНЬ

Степанюк К.І., канд. пед. н., доцент;

Гетьман О.А., магістрантка

Бердянський державний педагогічний університет, м. Бердянськ, Україна

Проблемам формування дослідницьких умінь присвячені дослідження В. Базелюка, С. Балашової, Н. Гловин, М. Князян, Є. Кулика, В. Кулешової, В. Лісового, О. Миргородської, А. Нізовцева, О. Рогозіної, О. Тимошенко, М. Фалько та ін. Слід зазначити, що відсутні дослідження щодо формування дослідницьких умінь майбутніх учителів у практиці роботи в наукових гуртків.

Психолого-педагогічні дослідження (Г. Кловак, Н. Недодатко, О. Остряньська, К. Платонов, В. Сластьонін та ін.) свідчать, що дослідницькі вміння ефективно розвиваються за умов активної пошукової діяльності та проведення самостійних досліджень з використанням методології наукового пізнання. Зазначимо, що основою навчальної дослідницької діяльності є здатність особистості до творчості. Оскільки всі етапи навчального дослідження сприяють розвитку емоційно-вольової та когнітивної сфери особистості.

Науково-дослідна робота студентів в позанавчальний час виступає продовженням навчально-дослідницької і є ефективним засобом об'єктивного вияву обдарованої студентської молоді, реалізації її творчих здібностей, стимулювання потреби у оволодінні знаннями, активізації навчально-пізнавальної діяльності. Серед форм наукових досліджень, до яких залучаються